

OFFENTLIGE FINANSER

2021:6 • 29. marts 2021

Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 4. kv. 2020

Resumé: Den offentlige finansielle nettoformue udgjorde 253,3 mia. kr. ved slutningen af fjerde kvartal 2020. Det er en stigning på 107,3 mia. kr. i forhold til tredje kvartal 2020. Stigningen i den finansielle nettoformue skyldes primært kursstigninger på det børsnoterede selskab Ørsted A/S på 77 mia. kr.

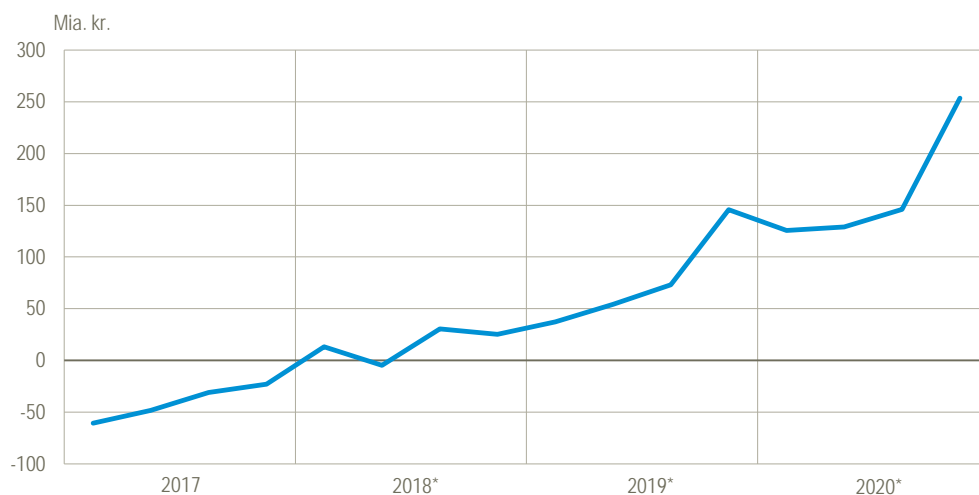
Danmarks Statistik opgør og indberetter også kvartalstal for ØMU-gælden til EU-kommissionen. I fjerde kvartal 2020 voksede den offentlige ØMU-gæld med 8,4 mia. kr. til 981,3 mia. kr. Dermed voksede ØMU-gælden som andel af BNP fra 42,2 pct. til 42,6 pct. ØMU-gælden må maksimalt udgøre 60 % af BNP ifølge ØMU-kriterierne.

Kort om statistikken: Opgørelsen af finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service er en integreret del af det samlede nationalregnskab. Det er muligt at følge sammenhængen kvartal for kvartal mellem det offentlige over- eller underskud og udviklingen i nettoformuen/nettogælden opgjort til markedsværdi.

Rekordstor stigning i den offentlige finansielle nettoformue

På trods af COVID-19-krisen steg den offentlige finansielle nettoformue med 107,3 mia. kr. i fjerde kvartal 2020 til 253,3 mia. kr. Det er den største stigning i nettoformuen nogensinde og kommer trods et offentligt underskud på 19,7 mia. kr. i fjerde kvartal 2020. Den rekordstore stigning i nettoformuen kan hovedsageligt tilskrives kursstigninger på det børsnoterede selskab Ørsted A/S på 77 mia. kr. I starten af året udgjorde den offentlige finansielle nettoformue 145,8 mia. kr., og dermed er den steget med 107,5 mia. kr. i 2020. Stigningen i den finansielle nettoformue i 2020 affødes ligeledes hovedsageligt af store kursstigninger i Ørsted A/S på 116,4 mia. kr., hvorimod det offentlige underskud formindskede nettoformuen med 26,7 mia. kr.

Figur 1. Den offentlige finansielle nettoformue

* Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

Figur 2. Den offentlige saldo (fordringserhvervelsen, netto)

* Foreløbige tal.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22*Finansielle transaktioner*

I fjerde kvartal 2020 steg beholdningen af finansielle aktiver med 55,3 mia. kr. mens beholdningen af passiver steg med 75,1 mia. kr. som følge af det offentlige finansielle transaktioner. De samlede finansielle transaktioner afspejler underskuddet på den offentlige saldo på 19,7 mia. kr.

Beholdningen af finansielle aktiver steg ...

Det offentlige beholdning af finansielle aktiver voksede med 180,7 mia. kr. i fjerde kvartal 2020. Finansielle transaktioner forøgede beholdningen af finansielle aktiver med 55,3 mia. kr. mens positive omvurderinger forøgede værdien af de finansielle aktiver med 86,5 mia. kr. Omvurderingerne kan primært tilskrives store kursstigninger på det børsnoterede selskab Ørsted A/S for 77 mia. kr. I alt steg beholdningen af finansielle aktiver fra 1.434,8 mia. kr. ved udgangen af tredje kvartal 2020 til 1.615,5 mia. kr. ved udgangen af fjerde kvartal 2020.

... og ligeledes steg beholdningen af passiver

Det offentlige beholdning af passiver voksede med 73,4 mia. kr. i fjerde kvartal 2020. Finansielle transaktioner forøgede beholdningen af passiver med 75,1 mia. kr. mens negative omvurderinger samt andre mængdemæssige ændringer formindskede værdien af passiverne med 1,6 mia. kr. Beholdningen af passiver steg således fra 1.288,8 mia. kr. ved udgangen af tredje kvartal 2020 til 1.362,2 mia. kr. ved udgangen af fjerde kvartal 2020.

Nettoformuen

Nettoformuen/nettogælden, som er den nationalregnskabsmæssige finansielle formue/gæld, er opgjort til markedsværdi. Nettoformuen/nettogælden viser den aktuelle forpligtigelse, hvis alle finansielle aktiver indløses, og passiverne nedbringes med de hermed frigjorte midler på et givent tidspunkt.

Til mange økonomiske analyser vil nettoformuen/nettogælden være det mest velegnede formuebegreb/gældsbebegreb, da det viser den aktuelle værdi af de kommende generationers formue/gældsbyrde i forbindelse med de offentlige finanser.

Forhold omkring fortolkningen af nettoformuen

Forskellige nationalregnskabskonventioner gør sig gældende for sektoren offentlig forvaltning og service, hvilket har betydning for den økonomiske fortolkning af nettoformuen.

Offentlig forvaltning og services fremtidige pensionsforpligtelser over for tjenestemænd er i henhold til nationalregnskabsprincipperne ikke inkluderet i de finansielle regnskaber, da der er tale om ikke-fondsbaserede ydelser. Beløbsmæssigt er der tale om betydelige størrelser, og til visse analytiske formål kan det således være hensigtsmæssigt at indregne et skøn over disse forpligtelser.

I opgørelsen af finansielle regnskaber medregnes omvendt ikke værdien af fremtidige skattebetalinger til offentlig forvaltning og service, herunder udskudt skat af pensionsopsparing.

I mange analyser af offentlige finanser indregnes aktiver og passiver kun, hvis der foreligger et lovmæssigt krav på ydelserne. Sådanne lovmæssige krav foreligger ikke i forbindelse med tjenestemandspensioner og udskudt skat af pensionsopsparing, som således ikke er inkluderet i denne opgørelse.

Værdien af det offentliges reale aktiver indgår heller ikke i denne opgørelse.

Oversigtstabel 1. Finansielle aktiver og passiver samt nettoformue for offentlig forvaltning og service

	2018*		2019*				2020*			
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
	mia. kr.									
Balance:										
Aktiver	1 068,2	1 089,5	1 085,1	1 151,6	1 182,9	1 263,5	1 248,0	1 389,9	1 434,8	1 615,5
Passiver	1 037,6	1 064,2	1 047,9	1 097,5	1 109,9	1 117,7	1 122,3	1 260,9	1 288,8	1 362,2
Nettoformue (aktiver-passiver)	30,6	25,3	37,3	54,1	73,0	145,8	125,6	129,0	146,0	253,3
	mia. kr.									
Strømme:										
Ændring i nettoformue	35,2	-5,3	12,0	16,9	18,9	72,8	-20,1	3,4	17,0	107,3
Heraf overskud	6,4	-1,1	24,6	31,0	15,8	16,8	-4,5	-11,1	8,7	-19,7
Heraf kursændringer mv. ¹	28,8	-4,2	-12,6	-14,2	3,0	56,0	-15,6	14,5	8,3	127,1

* Foreløbige tal.

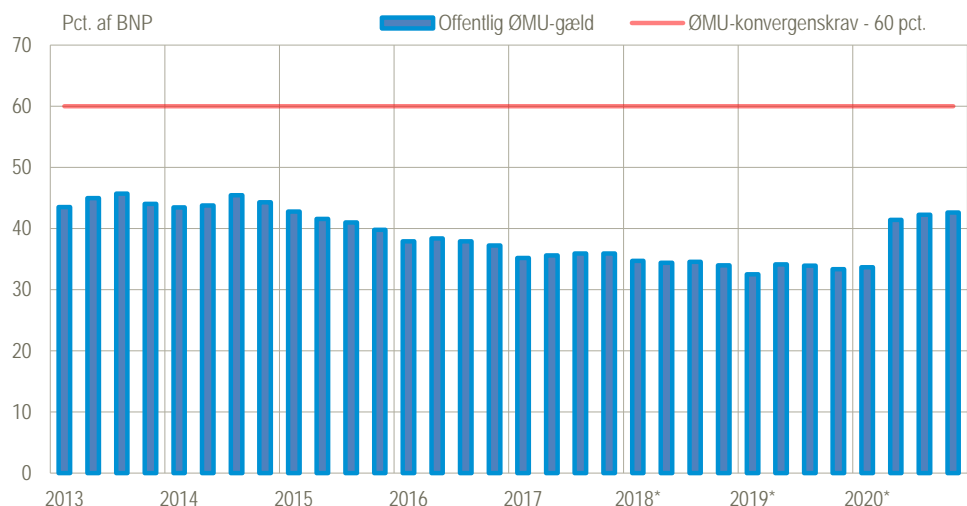
¹ Posten indeholder også periodiseringsafstemninger og andre ændringer som ikke skyldes kursændringer.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

I EU-sammenhæng benyttes ØMU-gæld som gældsbegreb

I EU-sammenhæng benyttes den offentlige ØMU-gæld, som er opgjort i nominal værdi. Nominal værdi angiver forpligtelserne, såfremt gælden holdes til udløb. ØMU-gælden er et bruttogældsbegreb, der ikke medtager samtlige passiver og kun i begrænset omfang tager højde for aktivsiden i staten, kommuner og regioner samt sociale kasser og fonde. Alene sektorernes beholdninger af fordringer på sig selv eller andre offentlige delsektorer kan modregnes. Fx kan Den Sociale Pensionsfonds (DSP's) beholdning af statsobligationer modregnes i gælden, hvorimod DSP's beholdning af fx realkreditobligationer ikke kan modregnes. Endvidere indgår handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender samt finansielle derivater ikke i ØMU-gælden, se oversigtstabel 2.

Figur 3. Danmarks kvartalsvise ØMU-gæld i pct. af BNP

* Foreløbige tal. ØMU-gæld sat i forhold til BNP som opgjort i statistikbanktabellen NAN1.
Kilde: www.statistikbanken.dk/edp5

ØMU-gælden steg med 0,4 pct. af BNP i 4. kv. 2020

I fjerde kvartal 2020 steg ØMU-gælden med 0,4 pct. af BNP til 42,6 pct. af BNP. Det svarer til en stigning på 8,4 mia. kr. således at ØMU-gælden ultimo fjerde kvartal 2020 udgjorde 981,3 mia. kr. I forhold til fjerde kvartal 2019 er ØMU-gælden vokset med 9,3 pct. af BNP, jf. nedenstående tabel.

Oversigtstabel 2.

Overgangstabel fra ØMU-gæld i nominel værdi til nettoformue i markedsværdi

	2018*		2019*		2020*					
	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
	mia. kr.									
1 ØMU-gæld, nominel værdi konsolideret	779,0	766,2	759,5	796,8	791,6	778,1	775,3	954,2	972,9	981,3
2 Finansielle derivater	4,8	4,9	5,9	8,0	10,3	7,4	9,1	11,5	11,1	12,2
3 Handelskreditter mv. ¹	118,9	163,0	131,6	124,5	118,9	177,4	184,5	136,2	140,1	214,4
4 Korrektion for markedsværdi	134,9	130,1	150,8	168,2	189,1	154,8	153,4	159,0	164,7	154,3
5 Samlede passiver, markedsværdi (1+2+3+4)	1 037,6	1 064,2	1 047,9	1 097,5	1 109,9	1 117,7	1 122,3	1 260,9	1 288,8	1 362,2
6 Aktiver, markedsværdi	1 068,2	1 089,5	1 085,1	1 151,6	1 182,9	1 263,5	1 248,0	1 389,9	1 434,8	1 615,5
7 Nettoformue, markedsværdi (6+5)	30,6	25,3	37,3	54,1	73,0	145,8	125,6	129,0	146,0	253,3
	pct. af BNP									
ØMU-gæld	34,6	34,0	32,5	34,1	33,9	33,3	33,6	41,4	42,2	42,6
Nettoformue	1,4	1,1	1,6	2,3	3,1	6,2	5,5	5,6	6,3	11,0

* Foreløbige tal. ØMU-gæld og nettogæld er sat i forhold til BNP som opgjort i statistikbanktabellen NAN1.

¹ Posten indeholder handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender.

Kilde: www.statistikbanken.dk/off22

Overgang fra ØMU-gæld til finansiell nettoformue

Oversigtstabel 2 viser de korrektioner, der udgør overgangen fra opgørelsen af ØMU-gælden til opgørelsen af den finansielle nettoformue. ØMU-gælden er en konsolideret opgørelse (dvs. de offentlige delsektors beholdninger af fordringer på sig selv eller andre offentlige delsektorer modregnes) af udvalgte gældsposter i nominel værdi. Overgangen fra ØMU-gæld til nettoformue fås ved at tillægge passivposterne handelskreditter og andre forfaldne ikke-betalte mellemværender til ØMU-gælden. Endvidere korrigeres de samlede passiver fra nominel værdi til markedsværdi. Efter modregning for finansielle aktiver i markedsværdi fås opgørelsen af den offentlige finansielle nettoformue i markedsværdi.

Indberetning af kvartalstal for ØMU-gælden Til brug for EU-kommissionens og Ecofin-Rådets overvågning af udviklingen i medlemslandenes budgetsituation og offentlige gæld skal der udover to årlige indberetninger af offentlig saldo og ØMU-gæld (inden 1. april og 1. oktober) også indberettes kvartalsvise opgørelser af ØMU-gælden. Danmarks Statistik er ansvarlig for indberetning af de faktiske (historiske) tal for saldo og ØMU-gælden, mens Finansministeriet er ansvarlig for indberetning af prognoser (forventede tal). På baggrund af de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service, er der opgjort kvartårlige tal for den offentlige ØMU-gæld siden første kvartal 2000 (se nærmere i www.statistikbanken.dk/10172).

Store udsving i kvartalsvise data De kvartalsvise opgørelser giver mulighed for at følge den aktuelle udvikling i den offentlige økonomi. Kvartalstallene vil løbende blive revideret og er først endelige, når årets endelige tal for perioden foreligger. Det sker tre år efter referenceårets udløb. Der er væsentlig større usikkerhed knyttet til kvartalsopgørelserne end til årsopgørelserne for både de finansielle kvartalsregnskaber og den kvartårlige ØMU-gæld, bl.a. bliver dele af det anvendte kildemateriale først tilgængeligt noget efter årets udløb, og flere kategorier må afstemmes på baggrund af skøn. Dertil forekommer store omperiodiseringer mellem de forskellige kvartaler, som navnlig hænger sammen med, at kildematerialet ikke har karakter af afsluttede kvartalsregnskaber. Det betyder at kategorien andre forfaldne ikke betalte mellemværender (F.8) i de finansielle kvartalsregnskaber kan være markant højere end på årsdata.

3. Baggrundsoplysninger

Første offentliggørelse af 4. kv. 2020 Dette er den første offentliggørelse af de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service for fjerde kvartal 2020. I den forbindelse er der foretaget mindre revisioner af alle kvartaler i 2020 som følge af Danmarks Statistiks normale revisionspraksis.

Mere information www.statistikbanken.dk/10171.

Seneste offentliggørelse *Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 3. kv. 2020* udkom 8. januar 2021 i serien *Offentlige finanser 2020:14* (Statistiske Efterretninger).

Næste offentliggørelse *Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service 1. kv. 2021* udkommer 29. juni 2021 i serien *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger).

Henvendelse Stefan Koch Olsen (metode nettogæld), tlf. 51 23 92 17, sto@dst.dk
Magnus Jeppesen (metode ØMU-gæld), tlf. 29 77 24 34, mnj@dst.dk

4. Kilder og metoder

Læs mere i statistikdokumentationen Læs mere om kilder og metoder i statistikdokumentationen *Finansielle konti for offentlig forvaltning og service* og *ØMU-gæld og ØMU-saldo i Danmark samt offentligt underskud og gæld i EU*.

OFFENTLIGE FINANSER 2021:6

Statistiske Efterretninger
ISSN, 1601-0949
www.dst.dk/efterretninger

© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Signaturforklaring:

- Nul
 - 0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed
 - 0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed
 - Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
 - .. For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn
 - ... Oplysning foreligger ikke
 - * Foreløbige eller anslåede tal
 - | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.
Oplysningerne fra før og efter databruddet er ikke fuldt sammenlignelige.
Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.
-